

UCHWAŁA Nr XIII/117/2025
Rady Miejskiej w Pieszu
z dnia 29 stycznia 2025 r.

w sprawie Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2025-2027

Na podstawie z art.179 ust.2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2025 r. poz.49) w związku art.110 ust.10 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2024 poz.1283 z późn.zm.) oraz art. 18 ust. 2 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024r. poz.1465 z późn. zm.)

Rada Miejska w Pieszu uchwala, co następuje:

§ 1

Uchwala się Gminny Programu Wspierania Rodziny na lata 2025-2027 stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Piesz.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY RADY
MIEJSKIEJ W PIESZU

Załącznik
do Uchwały Nr XIII/117/2025
z dnia 29 stycznia 2025 r.

GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY W GMINIE PISZ NA LATA 2025 – 2027

Pisz, styczeń 2025 r.

I.	Wprowadzenie.....	2
II.	Uwarunkowania prawne.....	3
III.	Diagnoza środowiska lokalnego	4
1.	Sytuacja demograficzna.....	4
2.	Charakterystyka środowiska lokalnego w obszarze rynku pracy i pomocy społecznej.....	5
3.	Praca z rodziną oraz pomoc w opiece i wychowaniu	12
IV.	Cel główny i cele szczegółowe	14
V.	Planowane działania i efekty Programu	14
VI.	Odbiorcy Programu.....	18
VII.	Monitoring i realizatorzy Programu.....	18
VIII.	Źródła finansowania Programu	20
IX.	Podsumowanie.....	20

I. WPROWADZENIE

Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Pisz na lata 2025 – 2027, zwany dalej „Programem”, jest kluczowym dokumentem Gminy Pisz mającym na celu zbudowanie spójnego systemu pomocy rodzinie wykorzystując zasoby gminne. Program Wspierania Rodziny został opracowany w oparciu o art. 176 ust. 1 oraz art. 179 ust.2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Zapisy zawarte w Programie są spójne z Warmińsko – Mazurskim Programem Wspierania Rodziny i Systemu Pieczy Zastępczej na lata 2023 - 2027 oraz Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Pisz na lata 2021-2027.

Głównym celem Programu jest spójny system wsparcia rodziny oraz ochrony dziecka w Gminie Pisz. Program określa działania ukierunkowane na wspieranie rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze, jak i działania profilaktyczne i upowszechniające działania prorodzinne.

System wsparcia obejmuje zaangażowanie i współpracę osób, instytucji i podmiotów działających na rzecz dziecka i rodziny, działalności placówek wsparcia dziennego, rodzin wspierających, pomocy ze strony asystenta rodziny, organizowaniu poradnictwa specjalistycznego oraz działalności grup wsparcia.

Rodzina jest najważniejszą i podstawową grupą społeczną, najważniejszym środowiskiem funkcjonowania i rozwoju dziecka, na której opiera się całe społeczeństwo. Jako naturalne środowisko życia dziecka ma największy wpływ na jego rozwój w każdej sferze – emocjonalnej, intelektualnej i poznawczej. To rodzina opowiada za ukształtowanie dziecka, tworząc system wartości i zasad, dlatego tak ważne by funkcjonowała ona prawidłowo i wypełniała swoje funkcje właściwie. Współczesne rodziny mają wiele trudności w odnalezieniu się w zmieniającej się rzeczywistości. Coraz częściej dotyczą je zjawiska uzależnień, przemocy, dysfunkcji, a w ostatnich latach także tych związanych z zapewnieniem bezpieczeństwa. Towarzyszą im trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo– wychowawczych, które rzutują na prawidłowy rozwój dziecka. Przyczyną zwiększania się zjawisk niepożądanych, godzących w dobro rodzinny i dziecka, jest wyczerpanie się więzi społecznych spajających struktury rodziny, wprowadzające element rozchwiania równowagi i harmonii w ich życiu. Niezwykle ważne jest umacnianie rodziny i przeciwdziałanie jej dysfunkcjonalności w realizacji funkcji psychospołecznych.

Występujące w rodzinach problemy, mają najczęściej charakter złożony, więc do ich rozwiązania niezbędne są interdyscyplinarne i skoordynowane działania osób ze specjalistycznym przygotowaniem oraz instytucji pracujących na rzecz rodziny. Pomoc rodzinie ma na celu w konsekwencji przywrócenie jej prawidłowego funkcjonowania poprzez umożliwienie odzyskania lub nabycia umiejętności prawidłowego wypełniania ról społecznych, umiejętności opiekuńczo–

wychowawczych i społecznych. Różne formy wsparcia na rzecz rodziny problemowej należy rozwijać i ciągle udoskonalać. Rodzinę należy wspierać, wspomagać w wypełnianiu jej prawidłowych ról zamiast zastępować i wyręczać. Pomoc niesiona rodzinie powinna być wczesna i mieć charakter profilaktyczny- powinna opierać się na zasadzie pomocniczości. Dzięki temu dziecko ma szansę pozostać w rodzinie naturalnej i być przygotowane do prawidłowego funkcjonowania w życiu i w społeczeństwie. Program ten może wspierać rodziny, które będą aktywnie w nim uczestniczyć. System wsparcia w utrzymaniu pełnej rodziny jest ważny zarówno ze względów społecznych i ekonomicznych, dotyczących wysokich kosztów pobytu dziecka w instytucjonalnej formie pieczy zastępczej.

II. Uwarunkowania prawne

Obowiązek wspierania rodzin przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych wynikających z zapisów art. 176 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej jest zadaniem własnym gminy.

Opracowanie Programu oraz jego wdrażanie będzie realizowane w oparciu o przepisy prawne:

- 1) Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej
- 2) ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- 3) ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej;
- 4) ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej;
- 5) ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks Rodzinny i Opiekuńczy;
- 6) ustawa z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich;
- 7) ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty;
- 8) ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi;
- 9) ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii;
- 10) ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego;
- 11) ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie;
- 12) ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”;
- 13) ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym;
- 14) ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy;
- 15) ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych;
- 16) ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych;
- 17) ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych;
- 18) ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów;

19)ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowaniu dzieci.

20)Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Pisz na lata 2021-2027.

III. Diagnoza środowiska lokalnego

1.Sytuacja demograficzna

Gmina Pisz jest gminą miejsko - wiejską liczącą **25 994** mieszkańców według stanu na koniec 2023 r. Położona w obrębie Pojezierza Mazurskiego, w południowo-wschodniej części województwa warmińsko-mazurskiego. Przez miasto przepływa rzeka Pisa.

Gminę Pisz utworzono uchwałą Wojewódzkiej Rady Narodowej z dnia 6 grudnia 1972r. Nazwa gminy wywodzi się z języka staropolskiego, w którym słowo „pisa” oznaczało bagno. Gmina Pisz zajmuje obszary chronionego krajobrazu „Puszcza i Jeziora Piskie” oraz obszary chronionego krajobrazu Otuliny Mazurskiego Parku Krajobrazowego.

Gmina liczy 43 sołectwa: Babrosty, Bogumiły, Borki, Ciesina, Hejdyk, Imionek, Jagodne, Jeglin, Jeże, Kałęczyn, Karpa, Karwik, Kocioł, Kocioł Duży, Kociołek Szlachecki, Kwik, Liski, Łupki, Łysonie, Maldanin, Maszty, Pietrzyki, Pilchy, Pogobie Średnie, Pogobie Tylne, Rakowo, Rakowo Piskie, Rostki, Snopki, Stare Guty, Szczechy Małe, Szczechy Wielkie, Szeroki Bór Piski, Trzonki, Turośl, Turowo, Turowo Duże, Uściany, Wąglik, Wiartel, Zawady, Zdory, Zdunowo.

Rozwój poszczególnych gmin uzależniony jest od sytuacji demograficznej, tj. wielkości populacji, jej charakteru, jak również różnego rodzaju trendów demograficznych. Są to istotne czynniki świadczące o potencjale rozwojowym i inwestycyjnym jednostki. Według danych Urzędu Miejskiego w Pisz (stan na dzień 31.12.2023 r.) ludność Gminy Pisz liczyła **25 994** mieszkańców, co stanowi ponad **49,5 %** ludności powiatu piskiego. Gęstość zaludnienia na 1 km² wynosiła 42 osoby, co daje gminie 1 miejsce w powiecie piskim.

Tabela nr 1 Dane dotyczące liczby mieszkańców Gminy Pisz w latach 2022 - 2024

Wyszczególnienie	Stan na 31.12.2022	Stan na 31.12.2023	Stan na 31.12.2024
Stan ludności ogółem, w tym:	26 270	25 994	25 768
Mężczyźni	12 880	12 743	12650
Kobiety	13 390	13 251	13118
Ludność w wieku przedprodukcyjnym (do 19 lat), w tym:	5 547	5 408	5262
Mężczyźni	2 866	2 802	2733
Kobiety	2 681	2 606	2529
Ludność w wieku produkcyjnym, w tym:	15 611	15 383	15146
Mężczyźni (20-65 lat)	8 386	8 251	8119
Kobiety (20-60 lat)	7 225	7 132	7027

Ludność w wieku poprodukcyjnym, w tym:	5 113	5 203	5361
Mężczyźni (powyżej 65 lat)	1629	1 690	1798
Kobiety (powyżej 60 lat)	3 484	3 513	3563

Źródło: Raport o stanie Gminy Pisz za rok 2023. Opracowanie na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Pisz

Znacząca większość mieszkańców, bo aż ponad 59 %, mieści się w wieku produkcyjnym. Dynamika zmian liczby ludności kształtowana jest pod wpływem dwóch procesów demograficznych – przyrostu naturalnego oraz ruchu migracyjnego, głównie pod kątem zarobkowym.

W Urzędzie Stanu Cywilnego w Pisz w roku 2023 sporządzono:

- 346 aktów urodzeń, w tym 66 akty transkrybowane (zdarzenie miało miejsce za granicą),
- 155 akty małżeństwa, w tym 18 to akty transkrybowane,
- 337 aktów zgonu, w tym 13 aktów transkrybowanych.

Udzielono:

- 65 ślubów cywilnych, w tym 18 ślubów udzielono poza urzędem stanu cywilnego,
- zarejestrowano 72 śluby konkordatowe (zawieranych przed osobą duchowną).

2. Charakterystyka środowiska lokalnego w obszarze rynku pracy i pomocy społecznej

Rynek pracy

Ubóstwo i bezrobocie to nadal największe problemy gminy. W powiecie piskim wg. danych Powiatowego Urzędu Pracy w Pisz zarejestrowanych jest ogółem **1813 osób** - 980 kobiet, 833 mężczyzn (dane PUP w Pisz z 31.12.2023 r.).

Tabela nr 2 Bezrobotni z Gminy Pisz zarejestrowani w Powiatowym Urzędzie Pracy

	Ogółem	Ogółem	Ogółem	w tym kobiet		
Podział na lata	2022	2023	2024	2022	2023	2024
Liczba bezrobotnych	844	813	835	505	462	437
Bezrobotni dotychczas niepracujący	91	93	99	63	55	58
Bezrobotni zamieszkujący tereny wiejskie	304	292	290	184	173	169
Bezrobotni z prawem do zasiłku	173	199	172	98	129	85
Bezrobotni zarejestrowani po raz kolejny	85	95	71	33	45	35

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Pisz.

Stopa bezrobocia w powiecie piskim na koniec grudnia 2023 r. wynosiła 12,1 %, w województwie warmińsko-mazurskim 8,3 %, a w Polsce 5,1 %. Wśród wszystkich bezrobotnych z powiatu piskiego

546 to osoby powyżej 50-go roku życia, natomiast 431 to osoby do 30-go roku życia. **(Dane uzyskane z Raport o stanie Gminy Pisz za rok 2023)**

Pomoc społeczna

Zadania z zakresu pomocy społecznej w Gminie Pisz realizuje Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. Celem działania Ośrodka jest umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są w stanie pokonać wykorzystując własne zasoby, uprawnienia, możliwości, wspieranie osób i rodzin w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb, umożliwienie im życia w warunkach godnych człowieka, zapobieganie powstawaniu nowych problemów społecznych przez podejmowanie działań zmierzających do usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem, a także wspieranie rodzin wychowujących dzieci poprzez finansowe wsparcie na pokrycie potrzeb związanych z ich wychowaniem.

Tabela Nr 3 przedstawia liczbę rodzin korzystających z pomocy społecznej w latach 2022 – 2023 z podziałem na kryteria, według których udzielono im wsparcia.

Tabela Nr 3 Powody przyznawania świadczeń z pomocy społecznej w latach 2022 - 2023

Powód przyznawania wsparcia	Liczba rodzin	Liczba rodzin
	2022	2023
Ubóstwo	484	440
Sieroctwo	1	0
Bezdomność	10	14
Potrzeba ochrony macierzyństwa ogółem	102	100
- w tym wielodzietność	90	88
Bezrobocie	308	285
Niepelnosprawność	215	227
Długotrwała lub ciężka choroba	470	446
Bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego ogółem, w tym:	138	122
- rodziny niepełne	108	92
- rodziny wielodzietne	36	35
Przemoc w rodzinie	15	8
Potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi	0	0
Alkoholizm lub narkomania	22	20

Trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą	0	0
Trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	18	12
Zdarzenie losowe	4	5
Sytuacja kryzysowa	4	7
Kłęska żywiołowa lub ekologiczna	0	0

Źródło: Sprawozdania roczne MGOPS w Pisz MRPiPS-03 za lata 2022 – 2023

W 2022 r. pomocą społeczną objęto 793 rodziny o łącznej liczbie 1781 osób w rodzinach. Natomiast w 2023r. objęto 742 rodziny o łącznej liczbie 1665 osób w rodzinach. Z danych liczbowych można zauważyć, iż liczba klientów Ośrodka nieznacznie spadła. Niemniej jednak niezmiennie rodziny korzystające ze świadczeń z pomocy społecznej borykały się głównie z ubóstwem, długotrwałą chorobą, bezrobociem i ubóstwem. Skala oraz różnorodność przyczyn udzielania wsparcia przez MGOPS w Pisz świadczą o tym, jak ważne jest wspieranie rodziny kompleksowymi działaniami o charakterze profilaktycznym, zapobiegającym sytuacjom kryzysowym.

Podstawą formułowania działań Programu była charakterystyka społeczno – demograficzna oraz analiza danych o osobach i rodzinach objętych wsparciem Miejsko – Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej. Na jej podstawie można sformułować najistotniejsze problemy wpływające na funkcjonowanie rodziny. Poniżej przedstawiono główne z nich:

- niewystarczające kompetencje opiekuńczo - wychowawcze rodziców,
- niewłaściwe relacje rodzinne,
- nieumiejętność rozwiązywania konfliktów, problemów i trudności,
- nieumiejętne gospodarowanie czasem całej rodziny,
- nieumiejętne gospodarowanie finansami, niewystarczająca umiejętność dysponowania budżetem domowym,
- niska motywacja rodzin do zmiany swojej sytuacji życiowej,
- niewystarczająca liczba specjalistów wspierających rodzinę, m.in. psychologów i psychiatrów,
- wysokie koszty utrzymania dzieci w pieczy zastępczej, wynikające z rozwiązań ustawowych ponoszonych przez gminę,
- trudna sytuacja społeczna i materialna rodzin z dziećmi niepełnosprawnymi,
- niewystarczający przepływ informacji pomiędzy instytucjami pomocowymi,
- wysokie koszty ofert szkoleniowych i niewystarczające dostosowanie oferty do potrzeb pracowników instytucji wspierających rodzinę,
- niska świadomość rodzin i instytucji o roli, zadaniach oraz kompetencjach asystenta rodziny,
- niedostateczny poziom informacji o dostępnych formach wsparcia,

- niska motywacja do podjęcia aktywności zawodowej matek powracających na rynek pracy po wieloletnim okresie wychowywania dzieci,
- niewystarczające wsparcie rodziców dzieci niepełnosprawnych chcących powrócić na rynek pracy,
- nieumiejętne odczytywanie emocji i potrzeb dziecka przez rodziców,
- stereotypowe podejście i niechęć rodzin do współpracy ze specjalistami.

Tabela Nr 4 Liczba założonych Niebieskich Kart oraz powołanych grup diagnostyczno-pomocowych.

Rok	Liczba rodzin objętych procedurą NK	Liczba założonych NK	Liczba posiedzeń Grup Diagnostyczno - Pomocowych	Liczba posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego
2022	150	69	242	4
2023	121	58	225	4
2024	56	76	254	11

Źródło: Dane MGOPS w Pisz

Tabela Nr 5 Liczba osób korzystających ze wsparcia Ośrodka Profilaktyki i Terapii w Pisz

Wyszczególnienie	2022	2023	2024
Liczba rodzin zgłoszonych do Punktu Konsultacyjnego dla Osób Doznających Przemocy w Rodzinie	72	64	90
Liczba rodzin zgłoszonych do Punktu Konsultacji Terapii dla osób eksperymentujących z narkotykami	19	24	27
Liczba dzieci uczestniczących w zajęciach Świetlicy Wychowawczo - Terapeutycznej „Smurfy”	30	30	33
Liczba dzieci i młodzieży uczestniczących w programach edukacyjnych i profilaktycznych	1450	1698	1750

Źródło: Dane OPiT w Pisz,

Powyższe dane wskazują, że wzrosła ilość młodych ludzi uczestniczących w programach edukacyjno – profilaktycznych, odnotowano również liczby rodzin zgłoszonych do Punktu Konsultacyjnego dla Osób Doznających Przemocy.

Tabela Nr 6 Liczba osób korzystających ze wsparcia Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gminie Pisz

Wyszczególnienie	2022	2023	2024
Liczba osób zgłoszonych do KRPA w celu podjęcia leczenia odwykowego	60	48	94
Liczba osób skierowanych do Poradni Terapii Uzależnień	40	43	46
Liczba wniosków o sądowe zobowiązanie do leczenia odwykowego	17	14	7

Źródło: Sprawozdania z działalności OPiT w Pisz

Tabela Nr 7 KARTA DIAGNOSTYCZNA GMINNEGO PROGRAMU WSPIERANIA RODZINY

Lp.	Wyszczególnienie	2023
1	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej	1036
2	Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej	742
3	Liczba rodzin korzystających z dodatku mieszkaniowego	231
4	Liczba mieszkań przyznanych z zasobów Gminy	7
5	Liczba rodzin/osób oczekujących na lokal z zasobów Gminy	11
6	Liczba świetlic – teren Gminy Pisz	8
7	Liczba świetlic szkolnych	8
8	Liczba klubów sportowych	8
9	Liczba dzieci w wieku 0 – 18 lat	4 796
10	Liczba dzieci w wieku 0– 6 lat	1 615
11	Liczba dzieci w wieku 7 – 15 lat	2 493
12	Liczba dzieci w wieku 16 – 19 lat	1 300
13	Liczba dzieci uczęszczających do szkół podstawowych	1 791
14	Liczba dzieci, którym przyznano stypendium szkolne	99
15	Liczba dzieci, którym przyznano zasiłki szkolne	2

Źródło: Dane MGOPS w Pisz, Dane ZEOSiP w Pisz, Dane Urzędu Miejskiego w Pisz

Tabela Nr 8 Piecza zastępcza

Lp.	Rodzaj rodzinnej pieczy zastępczej	Liczba rodzin			Liczba dzieci		
		2022	2023	2024	2022	2023	2024
1.	Rodzina zastępcza spokrewniona	28	29	27	29	30	29
2.	Rodzina zastępcza niezawodowa	8	10	12	6	6	8
3.	Rodzina zastępcza zawodowa	2	2	2	0	2	2
4.	Rodzina zastępcza specjalistyczna	0	0	0	0	0	0
5.	Rodzina zastępcza zawodowa pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego	0	0	0	0	0	0
6.	Rodzinny dom dziecka	0	0	0	0	0	0

Źródło: Dane PCPR w Pisz za lata 2022, 2023, 2024

Z danych uzyskanych z Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie wynika, że na terenie Powiatu Piskiego nie funkcjonują placówki opiekuńczo – wychowawcze. W 2023 roku dwoje dzieci z terenu Gminy Pisz powróciło do rodziny naturalnej, w latach 2022 i 2024 nie powróciło żadne.

Tabela Nr 9 Władza rodzicielska

Wydane postanowienia dotyczące	2022	2023	2024
Liczba wydanych postanowień o pozbawieniu władzy rodzicielskiej	14	6	12
Liczba wydanych postanowień o zawieszeniu władzy rodzicielskiej	3	3	2
Liczba wydanych postanowień o ograniczeniu władzy rodzicielskiej	34	20	60
Liczba wydanych postanowień o umieszczeniu małoletnich w placówkach opiekuńczo - wychowawczych	3	3	8
Liczba wydanych postanowień o umieszczeniu w rodzinach zastępczych spokrewnionych i zawodowych oraz rodzinnym domu dziecka	5	7	6

Źródło: Dane Sądu Rejonowego w Pisz

Z przedstawionej tabeli wynika, iż w 2024r. drastycznie wzrosła liczba rodzin, którym ograniczona została władza rodzicielska, co świadczy o tym , iż współczesne rodziny borykają się z trudnościami opiekuńczo - wychowawczymi.

Tabela Nr 10 Liczba rodzin/dzieci objętych wsparciem Powiatowej Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej w Pisz

Lp.	Wyszczególnienie	LATA		
		2022	2023	2024
1.	Liczba dzieci objętych wsparciem Poradni, w terapii i zajęciach	1003	1027	1072
2.	Liczba wydanych opinii w sprawie objęcia ucznia zindywidualizowaną ścieżką kształcenia	23	31	25
3.	Liczba dzieci i młodzieży oraz rodziców uczestniczących w programach edukacyjnych i profilaktycznych	121	168	217
4.	Liczba i rodzaj kampanii edukacyjnych/programów skierowanych do rodzin/dzieci	0	0	0

Źródło: Dane Powiatowej Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej w Pisz

Dane Tabeli Nr 10 wskazują, że rośnie liczba osób objętych wsparciem Poradni.

Środowisko rodzinne reprezentujące właściwe postawy rodzicielskie, budujące dobre relacje, przepełnione miłością, życzliwością oraz serdecznością atmosferę domu, w znacznym stopniu wpływa na kształtowanie pozytywnych zachowań u dziecka oraz na jego prawidłowy rozwój społeczno – psychiczny. Dziecko będące pełnoprawnym członkiem rodziny, która w pełni je akceptuje, podejmuje maksymalne starania, chętnie się uczy, rozwija zainteresowania, staje się samodzielne i odpowiedzialne, osiągając pełną dojrzałość emocjonalną i psychiczną.

Atmosfera domowa ma ogromny wpływ na to, jak szczęśliwe, spokojne i odporne psychicznie jest dziecko, jak odnosi się do dorosłych oraz rówieśników, jak ocenia własne zdolności i zasoby. Rodzice preferując właściwe postawy wobec dziecka, otaczają je troskliwą opieką, dostrzegają i zaspokajają jego potrzeby, co powoduje, że dziecko im ufa, ma w nich oparcie. Dzięki temu rozwija zdolność współdziałania i podejmowania kolejnych życiowych zobowiązań. Środowisko rodzinne odgrywa kluczową rolę w kształtowaniu osobowości i postaw człowieka, wpływając na jego przyszłe relacje i sposób funkcjonowania w społeczeństwie.

Ważne jest zatem rozwijanie gminnego systemu wspierania rodziny, zapewniającego rodzinom przeżywającym trudności, możliwość uzyskania specjalistycznej pomocy oraz podejmowanie działań prewencyjnych, profilaktycznych i edukacyjnych mających na celu zwiększenie kompetencji opiekuńczo – wychowawczych rodziców, u których występuje problem z właściwym wypełnianiu tych funkcji.

Tabela Nr 11 Liczba wydanych Kart Dużej Rodziny

Liczba rodzin posiadających Kartę Dużej Rodziny		
2022	2023	2024
1486	1789	1885

Źródło: Dane MGOPS w Pisz

4. Praca z rodziną

Praca z rodziną stanowi pierwszą, określoną w ustawie o wspieraniu rodziny, formę wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych, które należą do zadań gminy. Przewiduje się również prowadzenie pracy w przypadku czasowego umieszczenia dziecka poza rodziną. W Gminie Pisz asystenci rodziny wspierają rodziny **od 2012 roku**. W 2024 roku Ośrodek zatrudniał 2 asystentów rodziny (etatów). Niezwykle ważną rolę we wspieraniu rodzin z dysfunkcjami pełnią asystenci rodziny, których wsparcie nakierowane jest głównie do rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych. Asystent rodziny współpracuje z rodziną wymagającą wsparcia w zakresie kształtowania i rozwijania funkcji opiekuńczo – wychowawczych. Pomoc ta uwzględnia zarówno potrzeby rodzin jak i gotowość do realnego współdziałania. Indywidualna pomoc służy przede wszystkim rozwiązywaniu konkretnych problemów z jakimi boryka się osoba wspierana; wzbudzaniu w niej wiary w swoje możliwości oraz motywowanie do podejmowania działań do tej pory uznawanych przez nią za niemożliwe. Zadaniem asystenta jest przede wszystkim wskazanie rodzinom i osobom możliwości podejmowania sprawczych działań, zwiększenie poczucia wpływu na swoje życie oraz podwyższenie samooceny. Praca asystentów rodziny ukierunkowana jest na udzielanie pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym w zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego; udzielanie pomocy w rozwiązywaniu problemów socjalnych, psychologicznych oraz wychowawczych. Do zadań asystenta należy m.in. wspieranie aktywności społecznej rodzin, motywowanie członków rodzin do podnoszenia kwalifikacji zawodowych oraz udzielanie pomocy w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymywaniu pracy zarobkowej. Działania asystentów rodziny zmierzają do osiągnięcia przez rodzinę pełnej samodzielności oraz niezależności życiowej. Podejmowane działania są ukierunkowane na wsparcie rodziny naturalnej oraz eliminowanie takich sytuacji, kiedy dziecko musi opuścić rodzinę biologiczną. W przypadku, kiedy dziecko umieszczone zostaje w pieczy zastępczej, mając na uwadze jego więzi emocjonalne z rodziną i środowiskiem, motywuje się rodziców do zmiany oraz tworzenia warunków do prawidłowego rozwoju dziecka w rodzinie naturalnej dających szansę na jego powrót do domu. Priorytetem

wspierania rodziny jest zapewnienie odpowiednich warunków rozwoju dzieci, młodzieży oraz kształtowanie wartości i norm związanych z ich wychowaniem. W celu zapobiegania umieszczania dzieci w pieczy zastępczej i wzmacnianiu rodziny w wypełnianiu podstawowych funkcji zachodzi daleko idąca potrzeba wsparcia rodziny. Do efektów pracy asystentów z rodzinami zalicza się m.in.:

- podniesienie kompetencji opiekuńczo – wychowawczych rodziców nabycie umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego oraz rozsądnego gospodarowania budżetem domowym ,
- podjęcie terapii leczenia uzależnień przez członków rodziny dotkniętych problemem nadużywania alkoholu i innych substancji uzależniających,
- poprawę sytuacji materialno – bytowej rodzin,
- aktywizację zawodową osób pozostających poza rynkiem pracy,
- poprawę relacji rodzinnych,
- podjęcie leczenia psychiatrycznego,
- podniesienie kwalifikacji zawodowych osób bezrobotnych,
- podniesienie kompetencji w zakresie komunikacji interpersonalnej rodzin,
- powrót dzieci do rodziny naturalnej,
- odzyskanie władzy rodzicielskiej.

W momencie przekazania dzieci poza rodzinę naturalną asystenci podejmują działania zmierzające do powrotu dzieci do domu rodzinnego przy współpracy rodzin biologicznych z koordynatorem pieczy zastępczej.

Tabela Nr 12. Praca z rodziną w latach 2022 - 2024.

Wyszczególnienie	2022	2023	2024
Liczba asystentów rodziny	2	2	2
Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny	32	30	31
Liczba osób w rodzinach objętych wsparciem asystenta rodziny	135	115	120
Liczba dzieci w rodzinach objętych wsparciem asystenta rodziny	81	75	77
Liczba rodzin wspierających	0	0	0

Źródło: Dane MGOPS w Piszcu za lata 2022, 2023, 2024

IV. Cel główny:

Rozwój zintegrowanego systemu wsparcia instytucjonalnego dla rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym lub przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych.

Cele szczegółowe:

1. Zapobieganie trudnym sytuacjom życiowym poprzez zapewnienie bezpieczeństwa bytowego dziecka i rodziny.
2. Przeciwdziałanie marginalizacji i degradacji rodziny, wzmacnianie jej roli i funkcji poprzez działania interdyscyplinarne ukierunkowane na zapobieganie sytuacjom kryzysowym.
3. Tworzenie nowych oraz doskonalenie dotychczasowych form pomocy dziecku i rodzinie poprzez zapewnienie dostępności usług w zakresie opieki i poradnictwa specjalistycznego.
4. Doskonalenie kompetencji zawodowych, podnoszenie poziomu usług instytucjonalnych oraz kooperacja podmiotów działających na rzecz rodziny.

Cele będą realizowane poprzez działania, mające przywrócić rodzinie prawidłowe funkcjonowanie w sferze opiekuńczo – wychowawczej oraz pełnienia prawidłowych ról społecznych. Praca z rodziną będzie połączona z jej własną aktywnością. Istotną kwestią jest wsparcie rodziny na etapie pojawienia się problemów oraz eliminowania sytuacji, kiedy dziecko musi opuścić rodzinę naturalną. W przypadku umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej – stworzenie możliwości powrotu do rodziny naturalnej.

V. Planowane działania i efekty Programu

Cele Programu będą realizowane poprzez następujące działania:

- 1. Zapobieganie trudnym sytuacjom życiowym poprzez zapewnienie bezpieczeństwa bytowego dziecka i rodziny.**

Lp.	Nazwa działania	Okres realizacji	Jednostka realizująca	Źródło finansowania
1.	Diagnoza problemów, wsparcie finansowe i rzeczowe rodzin, aktywizacja społeczno-zawodowa, praca socjalna, praca asystenta rodziny	2025 - 2027	MGOPS	Środki własne realizatora, środki zewnętrzne
2.	Dożywianie dzieci w szkołach i przedszkolach	2025 - 2027	MGOPS	Środki własne realizatora, środki zewnętrzne

3.	Zabezpieczenie środków na pobyt dzieci w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka, placówkach opiekuńczo - wychowawczych	2025 - 2027	MGOPS	Środki własne realizatora, środki zewnętrzne
4.	Pomoc w zaopatrzeniu dzieci i młodzieży w podręczniki i artykuły szkolne	2025 - 2027	MGOPS, placówki oświatowe	Środki własne realizatorów, środki zewnętrzne
5.	Przyznawanie stypendiów oraz zasiłków szkolnych dzieciom i młodzieży	2025- 2027	MGOPS	Środki własne realizatora, środki zewnętrzne

2. Przeciwdziałanie marginalizacji i degradacji rodziny, wzmacnianie jej roli i funkcji poprzez działania interdyscyplinarne ukierunkowane na zapobieganie sytuacjom kryzysowym.

Lp.	Nazwa działania	Okres realizacji	Jednostka realizująca	Źródło finansowania
1.	Wspieranie osób doświadczających przemocy, podejmowanie działań zapobiegających zjawiskom przemocy w rodzinie	2025 - 2027	Zespół Interdyscyplinarny	Środki własne realizatorów, środki zewnętrzne
2.	Monitorowanie sytuacji dzieci z rodzin dysfunkcyjnych (w tym dotkniętych przemocą)	2025 - 2027	MGOPS, placówki oświatowe, KPP, służba zdrowia, kuratorzy sądowi	Środki własne realizatorów, środki zewnętrzne
3.	Objęcie wsparciem asystenta rodziny rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych	2025 - 2027	MGOPS	Środki własne realizatora, środki zewnętrzne
4.	Współpraca z podmiotami i instytucjami działającymi na rzecz rodziny w zakresie kreowania i upowszechniania pozytywnych wzorców jej funkcjonowania, propagowanie zdrowego stylu życia i realizacja programów profilaktycznych i prozdrowotnych	2025 - 2027	MGOPS, GKRPA, OPiT, PUP, PCPR, PPP-P, służba zdrowia, organizacje pozarządowe	Środki własne realizatorów, środki zewnętrzne
5.	Umożliwienie rodzinom integracji i edukacji w grupach wsparcia oraz grupach samopomocowych	2025 - 2027	MGOPS, OPiT, PPP-P, placówki oświatowe, organizacje pozarządowe, parafie	Środki własne realizatorów, środki zewnętrzne
6.	Edukacja służąca wzmocnieniu kompetencji opiekuńczo – wychowawczych rodziców (warsztaty, zajęcia edukacyjne, kampanie społeczne, artykuły w prasie lokalnej, realizacja programów profilaktycznych)	2025 - 2027	MGOPS, OPiT, PCPR, PPP-P, organizacje pozarządowe, lokalne media	Środki własne realizatorów, środki zewnętrzne

7.	Monitorowanie środowisk zagrożonych uzależnieniami, motywowanie do podjęcia terapii odwykowej oraz monitorowanie uczestnictwa w terapii	2025 - 2027	MGOPS, OPiT, GKRPA, PCPR, KPP, Zespół Interdyscyplinarny	Środki własne realizatorów, środki zewnętrzne
8.	Organizacja czasu wolnego i wypoczynku dzieciom i młodzieży	2025 - 2027	MGOPS, OPiT, PCPR, M-GBP, PDK, MGOSiR, placówki oświatowe, organizacje pozarządowe	Środki własne realizatorów, środki zewnętrzne

3. Tworzenie nowych oraz doskonalenie dotychczasowych form pomocy dziecku i rodzinie poprzez zapewnienie dostępności usług w zakresie opieki i poradnictwa specjalistycznego.

Lp.	Nazwa działania	Okres realizacji	Jednostka realizująca	Źródło finansowania
1.	Organizowanie konsultacji, mediacji rodzinnych i poradnictwa specjalistycznego oraz dostęp do terapii	2025 -2027	MGOPS, OPiT, PCPR, PPP-P	Środki własne realizatorów, środki zewnętrzne
2.	Tworzenie i rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego – świetlic, klubów, kół zainteresowań lub prac podwórkowej	2025 -2027	UM, MGOPS, placówki oświatowe, sołectwa, parafie	Środki własne realizatorów, środki zewnętrzne
3.	Umożliwienie dostępu do poradnictwa specjalistycznego, w tym psychologicznego, pedagogicznego, prawnego, terapeutycznego w zakresie uzależnień	2025- 2027	MGOPS, GKRPA, OPiT, PPP-P	Środki własne realizatorów, środki zewnętrzne
4.	Usługi dla rodzin z dziećmi, w tym usługi opiekuńcze i specjalistyczne	2025 - 2027	MGOPS	Środki własne realizatorów, środki zewnętrzne
5.	Wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży poprzez pomoc materialną, udział w projektach i zajęciach dodatkowych, realizowanie programów profilaktycznych wspierających wychowanie dzieci i młodzieży oraz programów edukacyjnych przeciwdziałających demoralizacji w szczególności uzależnieniom i patologiom społecznym	2025 - 2027	MGOPS, GKRPA, M-GBP, OPiT, PPP-P, PDK, placówki oświatowe, organizacje pozarządowe,	Środki własne realizatorów, środki zewnętrzne

4. Doskonalenie kompetencji zawodowych, podnoszenie poziomu usług instytucjonalnych oraz kooperacja podmiotów działających na rzecz rodziny.

L.p.	Nazwa działania	Okres realizacji	Jednostka realizująca	Źródło finansowania
1.	Organizowanie spotkań, warsztatów, konferencji skierowanych do przedstawicieli podmiotów lokalnych, działających na rzecz rodzin	2025 - 2027	MGOPS, Sąd, placówki oświatowe, służba zdrowia, KRPA, KPP, PUP, OPiT, CIS, ZAZ, Zespół Kuratorski, PPP-P, PCPR, ZEOSiP, organizacje pozarządowe,	Środki własne realizatorów, środki zewnętrzne
2.	Podnoszenie kompetencji zawodowych przez specjalistów realizujących działania na rzecz wspierania rodziny poprzez udział w szkoleniach, warsztatach, konferencjach	2025 - 2027	MGOPS, Sąd, placówki oświatowe, służba zdrowia, KRPA, KPP, PUP, OPiT, CIS, ZAZ, Zespół Kuratorski, PPP-P, PCPR, ZEOSiP, organizacje pozarządowe,	Środki własne realizatorów, środki zewnętrzne
3.	Usprawnienie wypracowanego systemu współpracy instytucjonalnej podmiotów działających na rzecz rodziny	2025-2027	MGOPS, Sąd, placówki oświatowe, służba zdrowia, KRPA, KPP, PUP, OPiT, CIS, ZAZ, Zespół Kuratorski, PPP-P, PCPR, ZEOSiP, organizacje pozarządowe,	Środki własne realizatorów, środki zewnętrzne

Planowane efekty realizacji Programu

- Poprawa funkcjonowania rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych.
- Kształtowanie prawidłowych wzorców funkcjonowania rodziny.
- Niwelowanie występowania zjawiska wykluczenia społecznego rodzin z dysfunkcjami, w tym rodzin z problemem przemocy w rodzinie, rodzin z problemem uzależnienia.
- Zapewnienie wszechstronnej pomocy dziecku i rodzinie.
- Podniesienie świadomości społeczności lokalnej w zakresie dostępnych form wsparcia dla rodzin przeżywających trudności.
- Rozwijanie współpracy podmiotów działających na rzecz wspierania dziecka i rodziny.

VI. Odbiorcy

Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Pisz na lata 2025 – 2027 skierowany jest do rodzin mieszkających na terenie Miasta i Gminy Pisz. Do realizacji celów programu przyjęto definicję rodziny, która została wskazana w art. 6 pkt 14 ustawy o pomocy społecznej, który określa rodzinę jako „osoby spokrewnione i niespokrewnione pozostające w faktycznym związku, wspólnie zamieszkujące i gospodarujące”.

Adresatami programu są rodziny wychowujące dzieci, w szczególności rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych, rodziny zagrożone wykluczeniem społecznym, ubóstwem, dotknięte przemocą i uzależnieniem oraz rodziny, którym została ograniczona lub odebrana władza rodzicielska.

VII. Monitoring i realizatorzy Programu

Monitoring Programu prowadzony będzie przez Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pisz. MGOPS w Pisz w ramach monitoringu corocznie na podstawie danych i informacji, będących w posiadaniu instytucji, jak również pozyskanych od poszczególnych podmiotów zaangażowanych we wdrażanie Programu opracuje sprawozdanie, które będzie składać do 31 marca za rok poprzedni Radzie Gminy Pisz.

Monitoring realizacji Programu umożliwi:

- Stan zaawansowania prowadzonych działań
- Ocenę zaangażowania jednostek odpowiedzialnych za realizację poszczególnych zadań
- Sprawdzenie efektywności i skuteczności przyjętych założeń
- Zebranie informacji będących podstawą do planowania działań profilaktycznych na lata następne.

Sprawozdanie uwzględniające ocenę realizacji poszczególnych działań w celach szczegółowych w m. in. oparciu o poniższe wskaźniki:

L.p.	Nazwa wskaźnika
1.	Liczba asystentów rodziny pracujący z rodzinami
2.	Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny
3.	Liczba dzieci w rodzinach objętych wsparciem asystenta rodziny

4.	Liczba dzieci przebywających w pieczy zastępczej, w tym w placówkach opiekuńczo-wychowawczych
5.	Liczba dzieci powracających z pieczy do rodzin naturalnych
6.	Rodzaj, liczba i forma udzielanego poradnictwa specjalistycznego
7.	Liczba rodzin oraz osób w tych rodzinach, która skorzystała z pomocy z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo - wychowawczych
8.	Liczba dzieci, które skorzystały z wypoczynku
9.	Liczba nadzorów kuratorów sądowych w przypadku dzieci z rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny
10.	Liczba uczniów korzystających z programów profilaktycznych w szkołach
11.	Liczba placówek wsparcia dziennego/liczba miejsc
12.	Liczba dzieci i młodzieży uczestniczących w zajęciach organizowanych przez placówki wsparcia dziennego
13.	Liczba wszczętych procedur „Niebieskiej Karty”
14.	Liczba osób w rodzinach objętych wsparciem asystenta rodziny wobec których wszczęto procedurę „Niebieskie Karty”

Koordynatorem i realizatorem Programu będzie Miejsko–Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pisz przy współpracy z:

- Urzędem Miejskim w Pisz
- Ośrodkiem Profilaktyki i Terapii w Pisz
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Pisz
- Zespołem Ekonomicznej Obsługi Szkół i Przedszkoli w Pisz
- placówkami oświatowymi
- Zespołem Interdyscyplinarnym w Pisz
- Miejsko – Gminną Biblioteką Publiczną w Pisz
- Miejsko – Gminnym Ośrodkiem Sportu i Rekreacji w Pisz
- Piskim Domem Kultury
- Powiatową Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną w Pisz
- Sądem Rejonowym w Pisz

- Kuratorami zawodowymi i społecznymi Sądu Rejonowego w Pisz
- Komendą Powiatową Policji w Pisz
- Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Pisz
- Powiatowym Urzędem Pracy w Pisz
- Parafiami
- Służbą zdrowia
- Sołectwami
- Organizacjami pozarządowymi
- Lokalnymi mediami
- Piskim Zakładem Aktywności Zawodowej „WIEŻA”
- Środowiskowym Domem Samopomocy w Pisz.

VIII. Źródła finansowania Programu:

- Środki samorządu Gminy – uwzględnione w rocznych planach finansowych
- Środki Partnerów współrealizujących Program
- Budżet państwa
- Środki ze źródeł zewnętrznych.

IX. Podsumowanie

Istotą Gminnego Programu Wspierania Rodziny jest pomoc rodzinom z terenu Gminy Pisz w prawidłowym wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych.

Przedstawione w Programie założenia mają charakter pomocniczy, ochronny, wspierający dziecko i rodzinę i zrealizowane zostaną poprzez podejmowanie wielopłaszczyznowych, interdyscyplinarnych działań na rzecz rodziny.

Zgodnie z *Ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej* działania będą skoncentrowane na możliwość samodzielnego zmierzenia się rodziny z problemami, pozwalając im odzyskać poczucie własnej sprawczości. Natomiast regularny i metodyczny monitoring pozwoli na ocenę efektywności tych działań oraz ich modyfikację w zależności od potrzeb.

Gminny Program Wspierania Rodziny realizowany będzie w latach 2025 – 2027. Skuteczność Programu uzależniona będzie od zaangażowania instytucji i podmiotów działających na rzecz rodziny oraz od współpracy rodzin i ich motywacji do zmiany swojej sytuacji.

PRZEWODNICZĄCY RADY

 Sebastian Łuzga